

- 4:o. Verkställighetsordres skola meddelas af kronofogden, på sätt nu sker, som ej får befatta sig med utmätningen, med mindre han i kommunen bor, och dertill blifvit utsedd, och sig det åtaga vill för ofvannämnda arfvode.

Om remiss häraf till Lag-Utskottet anhålles ödmjukligen.

Stockholm den 25 Januari 1869.

Jöns Pehrsson

från Kronobergs län.

N:o 76.

Af Herr O. E. L. Dahm: Om ändring i 5 § af Kongl. Förordningen den 24 September 1861, angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.

Sedan Kongl. Förordningen den 8 Oktober 1861 upphäfde det gamla stadgande, som tillerkände barnaarf tyst förmänsrätt i gäldbunden förmyndares fasta gods, återstår för detsamma intet annat skydd än det, som härrör af domstols omtanke vid förmyndares tillsättande och den tillsyn öfver förmyndare, som enligt Kongl. Brevet den 24 September 1861 utöfvas af gode män eller kommunalnämnd.

Samhället, som genom sina domstolar förordnar förmyndare, borde dock, strängt taget, vara skyldigt att ansvara för hvad ett sådant dess ombud gör eller låter och således förbundet att ersätta allt det af omyndigs egendom, som genom förmyndares vanvård går förloradt. Visste samhället med sig, att det till förekommande af sådana förluster vidtagit fullt betryggande försigtighetsmått, så vore det med ringa fara förknippadt för Staten att åtaga sig full garanti för omyndigs egendom. Men den, som föresloge detta, skulle säkert mötas med det svar, att Statens risk dervid vore för stor.

Om detta mitt antagande, som jag tror, icke kan bestridas, så följer deraf, att lagstiftningen icke gjort nog att betrygga dens egendom, hvilken, såsom omyndig, icke kan och icke får sjelf skydda densamma.

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 6 Häft.

Det dröjde ock ej länge efter utfärdandet af 1861 års förordningar, förän man började inse det orimliga deruti, att, då andra under offentlig vård ställda medel förvaras i brandfria hvalf och under tredubbelt lås, de värnlösa barnens också under offentlig vård ställda egendom skall, så att säga, ligga vid landsvägen, nästan endast bevakad af den allmänna redligheten. Redan vid 1862—63 års riksdag väcktes ock med ledning af denna åsigt motioner, hvilka likväl ej ledde till någon förändring.

Sedan den tiden hafva domstolarne antagligen med all möjlig omtanke förordnat förmyndare, och förmyndareräkningar hafva mer och mindre ordentligt ingått till gode männen och blifvit af dem mer och mindre noggrannt granskade, utan att osäkerheten för omyndigs egendom blifvit mindre. Det största nit kan ock föga uträtta med ofullständiga kontrolleringssätt. De i räkningarne upptagna värdepapper, ehuru endast undantagsvis för gode mannen uppvista, hafva väl oftast funnits till, men icke sällan såsom hypothek för förmyndares enskilda lån, och mången omyndigs egendom har gått förlorad derigenom, att förmyndare allt för troget följt lagens bud att "vårda barnagodset som sitt eget."

Förordningen af den 24 September 1861 har således visat sig oförmögen att skydda omyndigs egendom för förskingring, hvilket väl skulle vara ett af dess hufvudsyften.

Visserligen stadgar dess 5 §, att Rätten om den pröfvar nödigt, kan ålägga förmyndare att lemna inteckning eller annan säkerhet för de medel, som hos honom innestå, och jag känner fall, der Hofrätt ålagt förmyndare, "att, om och i den mån han sjelf vill fortfarande innehafva myndlings medel, inom bestämd tid "till gode männen aflemna behörigt hypothek." Men då dylik åtgärd, som måste stödja sig på objektiva skäl, icke kan komma i fråga vid andra tillfällen, än då förmyndares säkerhet är särdeles tvifvelaktig, och måhända oftast först då han ingen säkerhet *kan* anskaffa, så synes det vara alldeles klart, att föreskriften icke är betryggande.

En motionär föreslog 1862, att förmyndare skulle åläggas att förvandla omyndigs medel i inteckningar eller allmänna obligationer, och andra hafva tillagt, att omyndigs värdepapper skulle af gode männen förses med åteckning, att de tillhörde omyndig, och derigenom göras i viss mån obrukbara; men då värdepapper kunna hypothiseras, och då ingen åteckning, som icke gör obligation alldeles obrukbar, lärer kunna hindra förmyndare att inkassera skuldebrefvets belopp hos dess utgifvare, så lärer derigenom ingen trygghet vinnas, *så länge omyndigs värdepapper förvaras af förmyndare.*

Det säkraste medlet att betrygga barnaarf vore visserligen att här, som i de flesta andra länder, inrätta förmyndarekamrar; men då detta medför dryga kostnader och andra olägenheter, och då Svenska lagstiftningen, genom att öfverlemna förmyndareinspektionen åt af kommunerna valde gode män, börjat göra vården om omyndigs egendom till en kommunal-angelägenhet, synes det mig vara enklast att

fortgå i samma riktning och föreskrifva, att sådant aflemnande af inteckning eller annan säkerhet för myndlings medel till kommunens ombud, som enligt § 5 af 1861 års Förordning på gode männens anmälan undantagsvis af Rätten kan förordnas, *åläggas alla förmyndare utan undantag.*

Den ordentlige förmyndaren hade af ett sådant åläggande snarare fördel än olägenhet; men den oordentlige och osäkre hindrades derigenom att vingla med omyndigs gods och förskingra detsamma. Lagen hade ock dermed tydligt uttalat den riktiga mening, att barnaarf icke är ämnadt att vara ett förmyndarens lätt förvärfvade rörelsekapital, hvilket han kan använda till sin fördel, utan att för detsamma hafva ställt samma säkerhet, som för ett lån af myndig hand.

Men till hvem böra väl dessa säkerheter aflemnas?

Den nu gällande föreskriften har, som jag redan nämnt, af Hofrätt blifvit tolkad så, att säkerheten skall aflemnas till gode männen. Detta kunde ock troligen i många fall vara tillräckligt, men synes dock icke i alla händelser fullt tryggande, emedan antagligt är, att kommuner finnas, der fullt lämplige personer till emottagande af sådana säkerheter ej äro att tillgå.

Inom hvarje landstingsdistrikt finnes dock öfverflödigt tillgång på härtill lämpligt folk.

Det torde därför vara riktigast att uppdraga åt landstingen att utvälja förtroendemän att förvara omyndigs värdepapper. Visserligen skulle en sådan anordning medföra någon utgift för den omyndige; men då säkerheten är vida att förordras framför en hög räntebehållning, torde härpå ej böra fästas något större afseende.

På dessa grunder vågar jag därför vördsamt föreslå, att Riksdagen för sin del beslutar,

att sista afdelningen af § 5, Kongl. Förordningen den 24 September 1861, må ändras och erhålla följande lydelse:

§ 5. — — — — — "förordnas må". Förmyndare skall för de medel, som hos honom innestå eller till andra utlånta äro, aflemna inteckning eller andra säkra värdepapper till den förmyndarenämnd, bestående af tre eller fem personer, som af landstingen för hvarje landstingsdistrikt årligen utses. Nämndens qvitto å sådan deposition skall åtfölja den förmyndare-räkning, som till gode männen eller kommunalnämnden aflemnas. Förmyndarenämnden vare skyldig att värdepapper förvara och i laga giltighet bevara. Dessa säkerheter få af förmyndare användas endast på samma vilkor, som lag stadgar rörande användning af omyndigs fasta egendom. Landsting bestämme i mån af behof den procent af räntan, som inom dess distrikt må såsom nämndens arvode beräknas.

Stockholm den 24 Januari 1869.

O. E. L. Dahm.